Uppsala kommun

Datum:
2026-11-03

Diarienummer:
SCN-2026-00738-3

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Handläggare:
Sophie Jonneryd

Yttrande över kommunrevisionens granskning av likvärdig skola avseende skolfrånvaro

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** översända förslag på yttrande till kommunrevisionen i enlighet med bilaga 1 avseende kommunrevisionens granskning av likvärdig skola avseende skolfrånvaro

Ärendet

Azets Revision & Rådgivning AB har på uppdrag av Uppsala kommuns revisorer genomfört en granskning av arbetet för en likvärdig skola med fokus på skolfrånvaro. Arbetet utgör en uppföljning av 2023 års revision gällande närvarofrämjande insatser i grundskolan och omfattar även en bedömning av samverkan mellan utbildningsnämnden och socialnämnden kring problematisk skolfrånvaro.

Revisionens samlade bedömning är att utbildningsnämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder utifrån tidigare rekommendationer och att samverkan mellan utbildningsnämnden och socialnämnden i allt väsentligt är ändamålsenlig. Samtidigt identifieras utvecklingsområden kopplade till tydligare ansvarsfördelning i samverkansinsatser och behov av systematisk uppföljning av samverkan mellan skola och socialtjänst. Socialnämnden rekommenderas att säkerställa tydliga och dokumenterade uppdragsbeskrivningar för samverkansinsatser samt att säkerställa en systematisk och regelbunden uppföljning av pågående samverkansprojekt inom skolfrånvaroområdet.

Granskningen som helhet framgår av bilaga 2.

Beredning

Ärendet har beretts av Stab SCF.

Föredragning

Bakgrund

Azets Revision & Rådgivning AB har på uppdrag av Uppsala kommuns revisorer genomfört en uppföljande granskning av kommunens arbete med skolfrånvaro samt samverkan mellan utbildningsnämnden och socialnämnden avseende barn och unga med problematisk skolfrånvaro. Granskningen ingår i revisionsplanen för 2026.

Problematisk skolfrånvaro kan få betydande konsekvenser för barns möjligheter att nå skolans mål och skapa goda framtidsutsikter. Revisionen har därför granskat både utbildningsnämndens arbete med tidigare rekommendationer och hur samverkan mellan skola och socialtjänst fungerar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningen har syftat till att bedöma om utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare rekommendationer samt om utbildningsnämndens och socialnämndens samverkan kring problematisk skolfrånvaro är ändamålsenlig.

Granskningen har för socialnämndens del omfattat följande revisionsfrågor:

- Finns styrdokument på politisk och verksamhetsnivå beträffande samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten om problematisk skolfrånvaro
- Finns ändamålsenliga fora för samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten?
- Vidtas ändamålsenliga åtgärder i samverkan mellan grundskola och socialtjänst?
- Följs samverkan mellan grundskola och socialtjänst upp?

Kommunrevisionens bedömning och rekommendationer

Revisionen bedömer att det finns flera etablerade former för samverkan mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen, bland annat genom skolsociala team, samordnad planering av insatser och stöd (SPIS), samordnad individuell plan (SIP), samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) och gemensamma forum inom Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO). Samverkan bedöms ha blivit mer strukturerad de senaste åren och flera utvecklingsinsatser pågår.

Samtidigt framhålls att flera styrande dokument är övergripande utformade och att ansvarsfördelningen i vissa samverkansinsatser behöver tydliggöras. Revisionen bedömer också att det saknas en systematisk och regelbunden uppföljning av samverkan mellan skola och socialtjänst.

Mot bakgrund av revisionens granskning rekommenderas socialnämnden att:

- säkerställa att samtliga pågående insatser har tydliga och dokumenterade uppdragsbeskrivningar som omfattar roll- och ansvarsfördelning,

- säkerställa en systematisk och regelbunden uppföljning av pågående samverkansprojekt inom skolfrånvaro mellan grundskola och socialtjänst.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen ser positivt på kommunrevisionens granskning och delar bedömningen att samverkan mellan skola och socialtjänst har stärkts under senare år. Bland annat har de skolsociala teamen utvecklats och utökats, gemensamma samverkansformer används i högre grad och ett gemensamt årshjul mellan utbildnings- och socialförvaltningen har tagits fram för att ytterligare stärka samverkan.

Förvaltningen delar revisionens bedömning att tydliga uppdragsbeskrivningar och ansvarsfördelning är viktiga för en likvärdig och hållbar samverkan. Vägledningen för de skolsociala teamen är färdigställd och det finns dokumenterade beskrivningar för samverkansforum mellan utbildnings- och socialförvaltningen. Vidare är det gemensamma årshjulet för strukturerad samverkan mellan förvaltningarna fastställt. Detta syftar till att skolans medarbetare regelbundet ska få information om vilket stöd socialtjänsten kan ge till barn, familjer och skolans medarbetare. Socialnämnden bedömer därmed att det finns tillräcklig uppdragsstyrning för att samverkan ska fungera ändamålsenligt. Det finns däremot behov av en samlad beskrivning av hur de olika forumen förhåller sig till varandra och hur information förs vidare från forumen till respektive förvaltning.

Förvaltningen instämmer också i behovet av en mer systematisk uppföljning av samverkansinsatserna. Under kommande år kommer ett årligt tillfälle för förvaltningsövergripande uppföljning och analys att skapas. Tillfället kommer att anordnas som ett strategiskt seminarium med brett deltagande från båda förvaltningarna och ska syfta till att följa upp och identifiera utvecklingsbehov i den samverkan kring barn och unga som sker mellan förvaltningarna. Resultatet av uppföljningen kommer att presenteras för de berörda nämnderna.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet bedöms ha positiva konsekvenser för barn och unga. En tydligare ansvarsfördelning och en mer systematisk uppföljning av samverkan mellan skola och socialtjänst skapar bättre förutsättningar att upptäcka och möta problematisk skolfrånvaro tidigt. Det stärker möjligheterna att samordna insatser och ge barn och unga rätt stöd i rätt tid.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga direkta ekonomiska konsekvenser. Åtgärderna bedöms kunna genomföras inom befintliga ramar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 3 november 2026
- Bilaga 1 Förslag yttrande över kommunrevisionens granskning av likvärdig skola avseende skolfrånvaro

- Bilaga 2 Revisionsrapport Uppföljning av granskning av likvärdig skola avseende skolfrånvaro

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Uppsala kommun

Datum:
2026-11-03

Diarienummer:
SCN-2026-00738-3

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Yttrande

Handläggare:
Sophie Jonneryd

Kommunrevisionen

Förslag

Yttrande över kommunrevisionens granskning av likvärdig skola avseende frånvaro

Azets Revision & Rådgivning AB har på uppdrag av Uppsala kommuns revisorer genomfört en granskning av arbetet för en likvärdig skola med fokus på skolfrånvaro. Arbetet utgör en uppföljning av 2023 års revision gällande närvarofrämjande insatser i grundskolan och omfattar även en bedömning av samverkan mellan utbildningsnämnden och socialnämnden kring problematisk skolfrånvaro.

Kommunrevisionens rekommendationer

Socialnämnden noterar revisionens samlade bedömning att utbildningsnämnden och socialnämndens samverkan inom området i allt väsentligt är ändamålsenlig.

Mot bakgrund av revisionens granskning rekommenderas socialnämnden att:

- säkerställa att samtliga pågående insatser har tydliga och dokumenterade uppdragsbeskrivningar som omfattar roll- och ansvarsfördelning,
- säkerställa en systematisk och regelbunden uppföljning av pågående samverkansprojekt inom skolfrånvaro mellan grundskola och socialtjänst.

Vägledningen för de skolsociala teamen är färdigställd och det finns dokumenterade beskrivningar för samverkansforum mellan utbildnings- och socialförvaltningen. Vidare är det gemensamma årshjulet för strukturerad samverkan mellan förvaltningarna fastställt. Detta syftar till att skolans medarbetare regelbundet ska få information om vilket stöd socialtjänsten kan ge till barn, familjer och skolans medarbetare. Socialnämnden bedömer därmed att det finns tillräcklig uppdragsstyrning för att samverkan ska fungera ändamålsenligt. Det finns däremot behov av en samlad beskrivning av hur de olika forumen förhåller sig till varandra och hur information förs vidare från forumen till respektive förvaltning.

Postadress: Uppsala kommun, Postadress, 753 75 Uppsala
Besöksadress: Stadshusgatan 2
Telefon: 018-727 00 00 (Kontaktcenter)
E-post: Email
www.uppsala.se

Ett årligt tillfälle för förvaltningsövergripande uppföljning och analys kommer att skapas. Tillfället kommer att anordnas som ett strategiskt seminarium med brett deltagande från båda förvaltningarna och ska syfta till att följa upp och identifiera utvecklingsbehov i den samverkan kring barn och unga som sker mellan förvaltningarna. Resultatet av uppföljningen kommer att presenteras för de berörda nämnderna.

För socialnämnden

Hanna Victoria Mörck	Lotta von Wowern
Ordförande	Nämndsekreterare

Uppföljning av granskning av likvärdig skola avseende skolfrånvaro

Rapport

Uppsala kommun

2026-08-28

Antal sidor: 25

1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Sammanfattning 3

2 Bakgrund 6

3 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning 6

3.1 Avgränsning och ansvarig nämnd 7

4 Revisionskriterier 7

5 Metod 7

6 Resultat av uppföljande granskning 8

6.1 Resultat granskning 2023 8

6.2 Utbildningsnämndens svar på tidigare granskning 9

6.3 Vidtagna åtgärder kopplat till rekommendationer 9

6.3.1 Rekommendation 1 9

6.3.2 Rekommendation 2 11

6.3.3 Rekommendation 3 12

6.3.4 Rekommendation 4 13

6.4 Bedömning 14

7 Resultat av granskning samverkan 15

7.1 Styrande dokument 15

7.1.1 Bedömning 18

7.2 Forum för samverkan och samverkan i praktiken 18

7.2.1 Samverkansuppdraget 18

7.2.2 SPIS 18

7.2.3 SIP 19

7.2.4 Skolsociala team 19

7.2.5 HSVO 19

7.2.6 SSPF 19

7.2.7 Orosanmälningar 20

7.2.8 Övergripande reflektioner kring samverkan 21

7.2.9 Bedömning 22

7.3 Uppföljning 23

7.3.1 Bedömning 24

8 Samlad bedömning och rekommendationer 25

1 SAMMANFATTNING

Azets Revision & Rådgivning har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp 2023 års granskning av likvärdig skola avseende arbetet med att främja närvaro i grundskolan. I uppdraget ingår också att granska samverkan mellan utbildningsnämnd och socialnämnd utifrån perspektivet problematisk skolfrånvaro.

Syftet med den uppföljande granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder inom området skolfrånvaro utifrån lämnade rekommendationer i 2023 års granskning av likvärdig skola.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder inom området skolfrånvaro utifrån lämnade rekommendationer i 2023 års granskning.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att förvaltningen, på uppdrag av nämnden, har genomfört en utvärdering av skolkoordinatorernas uppdrag följt av en omorganisering. Vidare har granskningen visat att nämnden följer upp och analyserar frånvaron i huvudmannens kvalitetsrapport och att grundskoleutskottet tar del av uppföljning av frånvaron på skolenhetsnivå. Nämnden har också genomfört insatser för att stärka samverkan med socialtjänst och BUP. Nämnden har därmed vidtagit åtgärder utifrån tre av fyra lämnade rekommendationer i den tidigare granskningen. Granskningen visar dock att anmälan till huvudman i fall där rektor inlett utredning av frånvaro inte genomförs, vilket är en brist. Vi har också noterat brister avseende rektors ansvar att inleda utredning när en elev har upprepad eller längre frånvaro, vilket inte är förenligt med skollag eller kommunens rutin.

Granskningen har även syftat till att bedöma om utbildningsnämndens och socialnämndens samverkan inom området är ändamålsenlig.

Vår samlade bedömning är vidare att utbildningsnämnden och socialnämndens samverkan inom området i allt väsentligt är ändamålsenlig.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att det finns flera aktuella styrdokument på både politisk nivå och verksamhetsnivå. De flesta är dock formulerade på övergripande nivå och reglerar inte hur samverkan ska ske i praktiken. Granskningen har visat att samverkan blivit mer strukturerad de senaste åren, särskilt genom de skolsociala teamen och flera insatser pågår för att förstärka samarbetet. Det finns fortsatt vissa utvecklingsbehov, bland annat kring ansvar- och rollfördelning. Granskningen har också visat att det saknas systematisk uppföljning av samverkan mellan grundskola och socialtjänst.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Revisionsfråga	Bedömning
Har utbildningsnämnden vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer? • överväga att utvärdera om skolkoordinatorernas uppdrag och arbete ger de effekter som önskas • på politisk nivå arbeta för att säkerställa en ökad samverkan med socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatrin • överväga att följa upp frånvaro/närvaro även på skolnivå för att kunna se mönster och skillnader utöver den aggregerad information som nu ges i februari respektive september • säkerställa att utbildningsnämnden löpande får information om av rektor inledda utredningar om frånvaro (skollagen kap 7 § 19a)	I allt väsentligt
Finns styrdokument på politisk och verksamhetsnivå beträffande samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten om problematisk skolfrånvaro?	I allt väsentligt
Finns ändamålsenliga fora för samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten?	I allt väsentligt
Vidtas ändamålsenliga åtgärder i samverkan mellan grundskola och socialtjänst?	I allt väsentligt
Följs samverkan mellan grundskola och socialtjänst upp?	Endast delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- säkerställa att rektor inleder utredning vid upprepad eller längre frånvaro, att frånvaron skyndsamt utreds samt att anmälan till huvudman görs då utredning om frånvaro inleds (7 kap. 19 a § skollagen)
- i egenskap av huvudman besluta om huvudmannens kvalitetsrapport (4 kap. 3, 6 §§ skollagen)

- säkerställa att samtliga pågående samverkansinsatser har tydliga och dokumenterade uppdragsbeskrivningar som omfattar roll- och ansvarsfördelning. Detta för att stärka förutsättningarna för effektiv samverkan och resursutnyttjande, både inom och mellan förvaltningarna.
- säkerställ en systematisk och regelbunden uppföljning av pågående samverkansprojekt inom skolfrånvaro mellan grundskola och socialtjänst.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- säkerställa att samtliga pågående insatser har tydliga och dokumenterade uppdragsbeskrivningar som omfattar roll- och ansvarsfördelning. Detta för att stärka förutsättningarna för effektiv samverkan och resursutnyttjande, både inom och mellan förvaltningarna.
- säkerställa en systematisk och regelbunden uppföljning av pågående samverkansprojekt inom skolfrånvaro mellan grundskola och socialtjänst.

2 BAKGRUND

Azets Revision & Rådgivning har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp 2023 års granskning av likvärdig skola avseende arbetet med att främja närvaro i grundskolan. I uppdraget ingår också att granska samverkan mellan utbildningsnämnd och socialnämnd utifrån perspektivet problematisk skolfrånvaro. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2026.

Skollagen reglerar vilka rättigheter och skyldigheter barn, elever och vårdnadshavare har inom utbildningsområdet. Enligt 7 kap. 10 § skollagen har alla barn från sex år till avslutad grundskoleutbildning skolplikt. Kommunen ska enligt 7 kap. 22 § se till att eleverna i dess ”grundskola och anpassad grundskola fullgör sin skolgång”. I grundskolan gäller att eleverna ska vara närvarande och om de inte är det ska vårdnadshavarna underrättas samma dag som frånvaron noteras. 1 juli 2018 trädde en lagändring i kraft, vilken stärkte rektors ansvar för uppföljning av elevers frånvaro. Om en elev ofta eller under längre tid är frånvarande och rektor inte har beviljat ledighet ska rektor skyndsamt utreda orsakerna. När en sådan utredning har inletts ska också huvudmannen informeras. (7 kap. 19 a § SkolL).

Revisorerna bedömer risken att konsekvenserna av eventuella brister i kommunens arbete med elevers skolfrånvaro kan få stora konsekvenser på enskilda barns förutsättningar att nå målen i grundskolan och utvecklas som självförsörjande samhällsmedborgare.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGOR OCH AVGRÄNSNING

Syftet med den uppföljande granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder inom området skolfrånvaro utifrån lämnade rekommendationer i 2023 års granskning av likvärdig skola. Granskningen har också syftat till att bedöma om utbildningsnämnden och socialnämndens samverkan inom området är ändamålsenlig.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Har utbildningsnämnden vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer?
    - överväga att utvärdera om skolkoordinatorernas uppdrag och arbete ger de effekter som önskas.
    - på politisk nivå arbeta för att säkerställa en ökad samverkan med socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatrin.
    - överväga att följa upp frånvaro/närvaro även på skolnivå för att kunna se mönster och skillnader utöver den aggregerad information som nu ges i februari respektive september.
    - säkerställa att utbildningsnämnden löpande får information om av rektor inledda utredningar om frånvaro (skollagen kap 7 § 19a).
- Finns styrdokument på politisk och verksamhetsnivå beträffande samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten om problematisk skolfrånvaro?

- Finns ändamålsenliga fora för samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten?
- Vidtas ändamålsenliga åtgärder i samverkan mellan grundskola och socialtjänst?
- Följs samverkan mellan grundskola och socialtjänst upp?

3.1 Avgränsning och ansvarig nämnd

Den uppföljande granskningen omfattar grundskolan och avser utbildningsnämnden. Den andra delen av granskningen omfattar samverkan mellan grundskola och socialtjänst vad gäller elever med problematisk skolfrånvaro. Den andra delen av granskningen avser utbildningsnämnden och socialnämnden.

4 Revisionskriterier

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725), KL
- 2 kap. 8 §, 4 kap. 3, 5–6 och 7 §§ samt 7 kap. 17, 19 a och 22 §§ skollagen (2010:800), SkolL
- 6 kap. 3 § och 7 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400), SoL

5 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier av kvalitetsrapporter, annan uppföljning av skolfrånvaro samt nämndernas protokoll. Därtill har intervjuer genomförts med representanter för utbildningsnämnden, biträdande utbildningsdirektör, chef kommunal grundskola, handläggare skolpliktsbevakningen, områdeschef grundskola, elevhälsoutvecklare grundskola, samt tjänsteperson på enhet för kvalitet och elevhälsa. Därtill har ett urval av rektorer, kuratorer och närvarokoordinatorer intervjuats. Intervjuer har även genomförts med ordförande i socialnämnden, chefen för Avdelning barn och ungdom insatser samt ett urval av tjänstepersoner inom socialtjänsten.

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av biträdande utbildningsdirektör, chef kommunal grundskola på utbildningsförvaltningen samt chef avdelning barn och ungdom insatser på socialförvaltningen samt samordnare på båda förvaltningarna. Dessa har också givits möjlighet att dela rapporten med andra funktioner på kommunen inom ramen för faktakontrollen.

6 RESULTAT AV UPPFÖLJANDE GRANSKNING

6.1 RESULTAT GRANSKNING 2023

Revisorerna i Uppsala genomförde 2023 en granskning av likvärdig skola avseende arbetet med att främja närvaro i grundskolan. Den samlade bedömningen i granskningen var att utbildningsnämnden endast delvis säkerställt en ändamålsenlig utbildning vad gäller likvärdighet i främjande av närvaro i grundskolan. I granskningen bedömdes därtill att den interna kontrollen inom området endast delvis var tillräcklig.

Granskningen visade att alla nivåer var medvetna om den höga frånvaron i grundskolan och att arbete pågick för att minska den. Utbildningsnämnden hade ett tydligt fokus på närvaro i sin styrning. Frånvaron var främst ett problem i högstadiet, men ökade även i lägre årskurser. Pandemin bidrog till både ökad frånvaro och förändrade attityder. Nya stödmaterial och rutiner togs fram 2022 och var under tiden för granskningen under implementering. Alla skolor hade infört en närvaroansvarig. Granskningen visade också att skolorna hade olika nivåer för när frånvaro ska följas upp.

Granskningen visade att närvarokoordinatorernas insatser fördelades utifrån behov. Koordinatorns roll handlade många gånger om att vara ett stöd för familjen och underlätta samverkan med andra aktörer, snarare än att avlasta skolan. Granskningen visade även på utvecklingsområden avseende samverkan med BUP och socialtjänsten.

Vidare visade granskningen att nämnden tog del av uppföljning om frånvaro via årlig kvalitetsrapport samt frånvaroredovisning två gånger per år. Informationen var dock övergripande och visade genomsnitt snarare än enskilda skolors resultat. Av protokollen framgick inte att nämnden fick löpande rapportering om påbörjade utredningar av skolfrånvaro (7 kap. 19 a § skollagen).

Följande rekommendationer lämnades till utbildningsnämnden:

- att överväga att utvärdera om skolkoordinatorernas uppdrag och arbete ger de effekter som önskas.
- att på politisk nivå arbeta för att säkerställa en ökad samverkan med socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatrin.
- att överväga att följa upp frånvaro/närvaro även på skolnivå för att kunna se mönster och skillnader utöver den aggregerad information som nu ges i februari respektive september.
- att säkerställa att utbildningsnämnden löpande får information om av rektor inledda utredningar om frånvaro (7 kap. 19 a § skollagen).

6.2 UTBILDNINGSNÄMNDENS SVAR PÅ TIDIGARE GRANSKNING

Utbildningsnämnden svarade på granskningen den 23 november 2023.[1] I yttrandet framhöll nämnden att de delade uppfattningen att en utvärdering bör göras av skolkoordinatorernas uppdrag. En utvärdering skulle enligt yttrandet genomföras under hösten 2023 för att sedan ligga till grund för ett utvecklingsarbete under våren 2024.[2]

Vidare framhöll utbildningsnämnden i sitt svar att det finns flera forum och arbetssätt för att stärka samverkan kring barn och unga i behov av stöd, till exempel Samordnad Individuell Plan (SIP) och Metod för samordnad planering av insatser och stöd (SPIS). I sitt yttrande konstaterade nämnden också att granskningen visade på behov av fortsatt arbete för att göra samarbetsmetoder och samverkansmöjligheter kända för samtliga rektorer. Avseende rekommendationen om uppföljning avsåg nämnden att från och med 2024 årligen ta upp en fördjupad bild av frånvaron på skolnivå i respektive skolformsutskott.

Vad gäller rekommendationen om att säkerställa att nämnden löpande får information om inledda utredningar om frånvaro framgår i yttrandet att nämnden avser att komplettera rapporteringen i februari och september med uppgifter om antalet inledda utredningar. Enligt yttrandet ges även fördjupad information på skolnivå i skolformsutskotten.

6.3 VIDTAGNA ÅTGÄRDER KOPPLAT TILL REKOMMENDATIONER

6.3.1 Rekommendation 1: överväga att utvärdera om skolkoordinatorernas uppdrag och arbete ger de effekter som önskas

I utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2024 gavs förvaltningen i uppdrag att se över närvarokoordinatorernas uppdrag för att under 2024 ytterligare stärka effektiviteten i arbetet för ökad skolnärvaro.[3] Ansvaret för utvärderingen gavs till avdelningen för barn- och elevhälsa. I utvärderingen framkom att rektorerna ansåg att insatsen inte gav önskad effekt då det inte fanns ett tydligt mål med insatsen. Utvärderingen visade att det fanns olika förväntningar på koordinatorernas uppdrag från olika delar av verksamheten. Huvudmannen ansvarar för att eleverna fullgör sin skolplikt. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektor se till att frånvaron utreds (7 kap. 19 a samt 22 § skollagen). Hemkommunen ska vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs (7 kap. 21 § skollagen). Det gäller alltså för elever oavsett huvudman. I utvärderingen framkom att närvarokoordinatorerna stod mellan dessa två uppdrag, och förväntades arbeta med båda uppdragen kopplat till elever med problematisk skolfrånvaro.

Utvärderingen visade att det var svårt att förena skolans rutiner med koordinatorernas, då de inte alltid sammanfaller. Rektorerna efterfrågade främst stöd i operativa insatser för att

[1] Utbildningsnämnden protokoll 2023-11-23 § 135
[2] Yttrande över granskning om arbetet med att främja närvaro i grundskolan. 2023-10-23. Dnr: UBN-2023-06351
[3] Verksamhetsplan och budget 2024. Utbildningsnämnden 2023-12-12. Dnr: UBN-2023-07817

bättre kunna bryta problematisk skolfrånvaro, snarare än stöd i samverkan. Vidare identifierades behov av bättre indikatorer för att bedöma och följa upp insatsernas effektivitet.[4]

Slutsatsen var att stödet för både huvudmannens och hemkommunens uppdrag behövde förtydligas och stärkas. Som en följd av utvärderingen beslutade nämnden om en förtydligad och stärkt organisation för arbetet med skolfrånvaro,[5] som ersatte den tidigare strukturen med närvarokoordinatorer. Den nya organisationen består av tre delar:

- Ett centralt team stödjer enheternas tidiga närvaroarbete och hjälper elever med upprepad eller långvarig frånvaro i samverkan med skola och vårdnadshavare. Teamet består av fem närvarokoordinatorer kopplade till olika verksamhetsområden och omfattar kommunala grundskolor. Fristående huvudmän ansvarar för sin egen organisering.
- Utökning av skolpliktsorganisationen för att stärka samordning och uppföljning på hemkommunnivå. Två nya tjänster har införts för att hantera det lagstadgade samordningsansvaret. Funktionen kopplas in efter anmälan när en frånvaroutredning visar behov av samordning mellan flera aktörer som inte kunnat lösas på huvudmannanivå.
- Stöd för att fånga elever som riskerar avhopp i gymnasieskolan.

Den nya organisationen har medfört en förstärkning från närvaroteamets tidigare budget på sju miljoner till nio miljoner kronor.[6]

Vid tidpunkten för denna granskning är en uppdragsbeskrivning för koordinatorerna och en arbetsbeskrivning för de skolsociala teamen under utveckling. Dessa ska bland annat tydliggöra att närvarokoordinatorerna ska ingå i de skolsociala team som finns inom sitt geografiska område (se vidare avsnitt 7.2.6). Närvarokoordinatorerna och de skolsociala teamen, på de skolor där de finns, kan utgöra ett stöd för rektors samverkan med skolpliktsorganisationen i ärenden där utökat stöd behövs. De kan exempelvis bistå skolorna med utredning och kartläggning av elevers frånvaro, vilket kan utgöra ett viktigt underlag i ärenden som hanteras av skolpliktsorganisationen. De nya arbetssätten ska implementeras under hösten 2026 och utvärderas efter en termin.

Nämnden och representanter från förvaltningen menar i intervju att koordinatorerna kommit närmre verksamheten efter omorganisationen, och att initiala signaler pekar på att arbetet är mer välfungerande och präglas av mindre friktion nu. Av huvudmannens kvalitetsrapport för läsåret 2024/25 framgår att en initial utvärdering av omorganisationen gjordes våren 2025, och i denna uttryckte rektorer för grundskolan att koordinatorerna kommit närmare verksamheten, men också att man måste arbeta vidare med det främjande

[4] Slutrapport, utvärdering av uppdrag och arbetsprocesser för närvarokoordinatorer. Utbildningsförvaltningen 2024-08-21
[5] Utbildningsnämnden protokoll 2024-10-24 § 86
[6] Arbete för att motverka problematisk skolfrånvaro. Utbildningsförvaltningen 2024-10-02 UBN-2024-05053

och förebyggande arbetet.[7] I förvaltningens kvalitetsrapport framhålls att de kortare beslutsvägarna har medfört att det nu är lättare att styra om insatser efter behov. Rektorer uttryckte i utvärderingen att de såg fördelar med omorganisationen, exempelvis bättre möjligheter att träffas och hitta lösningar på mindre problem.[8] De utvärderingar som hittills genomförts har utgått från rektorernas bedömningar. Någon utvärdering av närvarokoordinatorernas direkta effekt på frånvaron har ännu inte genomförts.

Rektorer i låg- och mellanstadiet uppger i intervju att de har begränsat stöd från närvarokoordinatorer och beskriver otydliga uppdrag, hög arbetsbelastning och långa väntetider. Bland rektorerna i högstadiet är erfarenheten mer positiv och koordinatorerna upplevs avlasta skolorna, men även där anges att tiden inte räcker till. Även kuratorer vittnar om koordinatorernas höga belastning. Närvarokoordinatorerna beskriver att de arbetar närmre skolorna efter omorganisationen, men att arbetet primärt är åtgärdande och i begränsad utsträckning främjande och förebyggande, på grund av begränsad tid. Flera koordinatorer lyfter att det finns förbättringspotential vad gäller samverkan med socialtjänsten och att samarbetet borde konkretiseras ytterligare i syfte att effektivisera arbetet.

6.3.2 Rekommendation 2: på politisk nivå arbeta för att säkerställa en ökad samverkan med socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatrin

Den omorganisation och förstärkning av skolpliktsorganisationen som beskrevs i föregående avsnitt innebär att de samordnande insatserna på hemkommunnivå, enligt 7 kap. 21 § skollagen, nu tillfaller skolpliktsorganisationen. Den nya funktionen ska enligt beslutsunderlaget:

> ha en vägledande funktion och tillsammans med skolan och medarbetare från det centrala teamet kartlägga om det finns insatser från andra instanser för eleven och hur samarbetet med dessa fungerar. Skolan ska, om behov föreligger, erbjudas ett stöd i denna samordning, till exempel vid nätverksmöten, SPIS-möten eller SIP-möten. Det kan också handla om att bistå i kontakt med till exempel habiliteringen hos regionen eller möten med instanser inom socialtjänsten.[9]

De två tjänster som tillförts skolpliktsorganisationen har därmed ett uttalat fokus på samverkan med andra aktörer, däribland socialtjänst och BUP. Skolpliktsorganisationen tar emot anmälan om frånvaroutredning från rektor, samt färdiga utredningar när dessa har genomförts. Vid samordningsärenden tar de kontakt med skolan i fråga och undersöker vilken samverkan som behövs. Därefter tar ansvarig handläggare kontakt med berörda externa aktörer samt vårdnadshavare och planerar för insatser samt deltar vid gemensamma möten. Handläggaren ansvarar också för att hålla ihop samordningen, planera för de olika aktörernas ansvarsfördelning och insatser samt följa upp samordningen.

[7] Kvalitetsrapport huvudman läsåret 2024/25. Utbildningsförvaltningen 2025-11-20. Dnr: UBN-2025-04529
[8] Kvalitetsrapport grundskola och förskoleklass, läsåret 2024/25. Utbildningsförvaltningen 2025-11-11
[9] Arbete för att motverka problematisk skolfrånvaro. Utbildningsförvaltningen 2024-10-02 UBN-2024-05053

I utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2026[10] finns flera mål och åtgärder som har koppling till att stärka samverkan med BUP och socialtjänst. I det följande ges några exempel:

- Tydliggöra stöd till vårdnadshavare: Bidra till att det finns enkel och tydlig information om det stöd som olika aktörer erbjuder vårdnadshavare för barn i psykisk ohälsa eller liknande komplex problematik. I arbetet har till exempel ingått att ta fram ett nytt stödmaterial till vårdnadshavare om skolpliktens innebörd, ansvarsfördelning och åtgärder vid upprepad eller längre skolfrånvaro.[11]
- Samverkan med BUP: Initiera kontakt med Barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) i syfte att identifiera samverkansbehov och föreslå förbättringsåtgärder. Samverkan med BUP sker bland annat via SIP[12]-möten och HSVO[13]. Dessa forum beskrivs vidare under avsnitt 7.2.3 samt 7.2.4. I intervjuer framkommer att samverkan ofta upplevs som svår, med otydliga kontaktvägar och begränsad delaktighet från BUP kring elever med hög frånvaro. Detta trots att många av dessa elever har behov av kontakt med BUP. Detta kopplas till resursbrist och skillnader i arbetssätt. I intervju får vi till oss att skolpliktsorganisationen nyligen initierat dialog med BUP för att förbättra samarbetet, men att det vid granskningstillfället ännu inte gett några resultat.
- Samverkan kring elever med problematisk skolfrånvaro: Utveckla en aktiv samverkan mellan skolplikt och socialförvaltningen kring elever och ungdomar i problematisk skolfrånvaro. Arbetet har redogjorts för ovan samt utvecklas ytterligare i avsnitt 7.1 samt 7.2.

6.3.3 Rekommendation 3: överväga att följa upp frånvaro/närvaro även på skolnivå för att kunna se mönster och skillnader utöver den aggregerad information som nu ges i februari respektive september

I nämndens skriftliga svar på den tidigare granskningen framförs att frånvaro och närvaro på enhetsnivå numera redovisas i respektive skolformsutskott. Grundskoleutskottet får en sammanställning över frånvaro och närvaro två gånger per år.[14] Av redovisade presentationer från september 2025 och mars 2026 framgår bland annat att utskottet får uppföljning per skolenhet av frånvaro över 20 procent, köns- och årskursskillnader, förändringar över tid samt antal elever med över 40 respektive 75 procent frånvaro. I presentationen från mars 2026 får nämnden också information om orsaker till frånvaro och åtgärder som har effekt.

[10] Verksamhetsplan och budget 2026–2028. Utbildningsnämnden 2025-12-17. Dnr: UBN-2025-05293
[11] Information om skolplikt till vårdnadshavare. Utbildningsförvaltningen 2025-02-25
[12] SIP står för samordnad individuell plan och är ett verktyg för samarbete mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Planen tas fram när en person behöver insatser från flera aktörer och ska tydliggöra vem som gör vad, så att stödet blir samordnat.
[13] Hälsa, stöd, vård och omsorg
[14] Utbildningsnämndens grundskoleutskott protokoll 2025-03-10 § 4, 2025-09-29 § 40

Utöver denna redovisning fick utskottet uppföljning om frånvaro i november 2025, i samband med kvalitetsrapporten för grundskolan.[15] Utskottet fick då information om att frånvaron i årskurs 4–6 har gått ner, att flickor har högre frånvaro än pojkar i årskurs 4–6, samt att det i årskurs 7–9 finns en tydlig koppling mellan frånvaro och resultat.

Av huvudmannens kvalitetsrapport[16] framgår att frånvaron generellt minskar, men att en ökad frånvaro sker bland flickor, särskilt i årskurs 6, vilket påverkar möjligheten att nå målen, särskilt då frånvaron överstiger 20 procent. Trots minskad frånvaro i grundskolan konstateras att det fortsatt är skillnader mellan skolor, stadier och kön. I kvalitetsrapporten framgår att psykisk ohälsa och stress tros vara bakomliggande orsaker. Psykisk ohälsa och NPF-problematik är överrepresenterade bland elever med hög frånvaro, som ökar särskilt bland flickor. Kvalitetsrapporten betonar vikten av trygga lärmiljöer och behovet av att analysera undervisningssituationer och otrygga miljöer som kan driva frånvaro. Vidare behöver arbetet stärkas i hela kedjan – från planering och schemaläggning till frånvarorapportering och tidiga insatser. Det beskrivs också att pågående insatser såsom närvarokoordinatorer, skolsociala team med flera behöver tydliggöras i förhållande till varandra.[17]

Det systematiska kvalitetsarbetet avseende frånvaro innehåller därmed både uppföljning och statistik, orsaksanalys kring varför utvecklingen ser ut som den gör samt mönster och skillnader utifrån bland annat årskurser, kön och elevgrupper. Uppföljningen innehåller också genomförda och planerade insatser. Vi kan av protokoll se att nämnden får information om kvalitetsrapporterna i ett informationsärende.[18]

6.3.4 Rekommendation 4: säkerställa att utbildningsnämnden löpande får information om av rektor inledda utredningar om frånvaro (skollagen kap 7 § 19a)

Av dokumentet *Information om skolplikt till elevhälsan*[19] framgår att:

> Om en elev har upprepad, längre frånvaro eller uteblivit helt från skolan ska rektor, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är uppenbart obehövligt. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen och till hemkommunen. I Uppsala kommun gör rektor anmälan till skolpliktsbevakningen.

I kommunens interna processbeskrivning avseende frånvaro framgår ansvar och rutiner vid 1. Första tillfället av ogiltig frånvaro eller återkommande giltig frånvaro, 2. Längre upprepad frånvaro, samt 3. Fortsatt frånvaro.[20] Mentor ska vid upprepad frånvaro anmäla detta till rektor via separat blankett[21] för att uppmärksamma rektor och elevhälsoteamet på att en

[15] Utbildningsnämndens grundskoleutskott protokoll 2025-11-10 § 50
[16] Kvalitetsrapport huvudman läsåret 2024/25 UBN-2025-04529
[17] Kvalitetsrapport huvudman läsåret 2024/25 UBN-2025-04529, sid 29
[18] Utbildningsnämnden protokoll 2025-11-25 § 108
[19] Information om skolplikt till elevhälsan. Utbildningsförvaltningen 2025-02-25
[20] Intern rutin, frånvaroprocess
[21] Blankett: Anmälan till rektor om elev med frånvaro

elev har frånvaro. Av processbeskrivningen framgår att rektor vid längre och upprepad frånvaro skyndsamt ska påbörja utredning av elevs frånvaro och anmäla ärendet till skolpliktsbevakningen. I anmälan om påbörjad frånvaroutredning anger rektor bland annat hur hög frånvaro eleven i fråga har, när frånvaron börjat uppstå, vilka insatser skolan vidtagit samt om elevens frånvaro är kopplad till allvarlig sjukdom eller olycksfall.[22] Av processbeskrivningen framgår att utredningen ska vara klar senast två månader efter anmälan om påbörjad frånvaroutredning.

I intervjuer framkommer olika uppfattningar om huruvida utredning om frånvaro fungerar enligt riktlinjer och i enlighet med skollagens krav (7 kap. 19 a §). Skolpliktsorganisationen och förvaltningsledningen menar att anmälan om frånvaroutredning fungerar i stort. Det händer dock, enligt skolpliktsorganisationen, att den färdiga utredningen dröjer längre än två månader, och att skolpliktsorganisationen får påminna skolor att färdigställa utredningen. Vissa rektorer uppger dock att utredning av frånvaro och anmälan till skolpliktsorganisationen inte alltid inleds. Dessa framhåller att anmälan om påbörjad utredning görs främst i fall där eleven inte kommer tillbaka efter ett skollov eller där vårdnadshavare reser bort med eleven trots att ledighet inte beviljats. Vid upprepad frånvaro arbetar skolan i regel med egna tidiga insatser och analyser för att få tillbaka eleven. Flera intervjupersoner uppger att anmälan om påbörjad utredning innebär mycket arbete men ger begränsat stöd, särskilt vid anmäld frånvaro, vilket bidrar till att sådana anmälningar görs i relativt liten omfattning.

Av rutinerna eller processbeskrivningar framgår inte om eller när information om påbörjad frånvaroutredning går upp till utbildningsnämnden. Av protokollsgranskning av nämndens protokoll från 2025 och 2026 kan vi inte se att nämnden fått information om påbörjade frånvaroutredningar. I intervju med förvaltningsledning och nämndens presidium framförs att anmälan görs till skolpliktsorganisationen, men inte går vidare till nämnden. Förvaltningen kommer att ta ett omtag för att säkerställa en fungerande rutin för information till nämnden om inledda utredningar efter sommaren 2026.

6.4 BEDÖMNING

Vår bedömning är att utbildningsnämnden **i allt väsentligt** har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer.

Vi bygger vår bedömning på att förvaltningen, på uppdrag av nämnden, genomfört en utvärdering och en förändring av skolkoordinatorernas uppdrag. Vi kan också konstatera att uppföljning av frånvaron på skolenhetsnivå delges utskottet två gånger per år. Därtill följer nämnden, inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, upp och analyserar frånvaron. Analysen innehåller bland annat mönster, skillnader och åtgärder, vilket vi bedömer är

[22] Kontaktformulär - Uppsala Kommun. Anmälan om påbörjad frånvaroutredning. Prorenata.

tillfredsställande. Vi noterar att nämnden behandlar huvudmannens kvalitetsrapport som ett informationsärende och tar emot skolformernas specifika kvalitetsrapporter. Nämnden beslutar emellertid inte om huvudmannens kvalitetsrapport, vilket vi bedömer utgör en brist. Vi bedömer att huvudmannens årliga kvalitetsrapport är en viktig del av huvudmannens dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet varför vi anser att nämnden, i egenskap av huvudman, inte endast ska ta emot information om resultat och analys utan även besluta om rapporten som sin egen. Även om beslut om åtgärder, utifrån vad som framkommit vid till exempel uppföljning, fattas i budget och verksamhetsplan utgör kvalitetsrapporten ett avgörande underlag för dessa beslut.

Vi bedömer också att nämnden vidtagit åtgärder för att stärka samverkan med socialtjänst och BUP, däribland genom ett utökat uppdrag till skolpliktsorganisationen. Granskningen har dock visat att samverkan med BUP är utmanande och att det finns fortsatta utvecklingsområden även inom samverkan med socialtjänsten (se också rapportens andra del).

Vad gäller rekommendationen om att säkerställa att utbildningsnämnden löpande får information om av rektor inledda utredningar om frånvaro har granskningen visat att nämnden inte får del av den informationen, vilket är en brist. Granskningen har också visat att det är oklart om rektor alltid inleder en utredning när en elev har upprepad eller längre frånvaro i enlighet med kommunens rutin. Vi betonar skollagens krav att rektor vid upprepad eller långvarig frånvaro skyndsamt ska initiera en utredning, såvida det inte är obehövligt.

7 RESULTAT AV GRANSKNING SAMVERKAN

Denna del av resultatredovisningen syftar till att besvara om utbildningsnämndens och socialnämndens samverkan inom området avseende skolfrånvaro är ändamålsenlig.

7.1 STYRANDE DOKUMENT

I utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2026 konstateras att: ”En fungerande skolgång är en stark skyddsfaktor för att förebygga kriminalitet. Det är viktigt att tidigt uppmärksamma problematisk frånvaro och att det finns ett starkt samarbete med socialtjänsten, polisen och fritidsverksamheten för att kunna ge elever stöd och tidigt bryta kriminalitet”.[23] Utbildningsnämnden har för 2026 beslutat om flertalet åtgärder som berör samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten avseende skolfrånvaro:

- **4.3 Stärka arbetet för ökad närvaro**. Fortsatt arbete för ökad närvaro i alla skolformer. I förskola ska rutin för hantering av problematisk frånvaro följas upp. I grundskola ska samspelet mellan skolornas egna insatser, närvarokoordinatorer,

[23] Verksamhetsplan och budget 2026–2028. Antagen utbildningsnämnden 2025-12-17 § 131. Dnr: UBN-2025-05293, sid 20

skolsociala team och Palmblad distans[24] stärkas och förtydligas. I gymnasieskolan riktas fokus mot skolornas närvarofrämjande arbete och samspel med närvarokoordinator. Förväntade effekter av åtgärden: På sikt höjda kunskapsresultat och minskad psykisk ohälsa

- **4.6 Skolsociala team i grundskola**. I samarbete med socialförvaltningen utveckla och stärka de skolsociala teamen i grundskolan. Förväntade effekter av åtgärden: Ökad närvaro och minskad psykisk ohälsa.
- **30.3: Samverkan kring elever med problematisk skolfrånvaro**. Utveckla en aktiv samverkan mellan skolplikt och socialförvaltningen kring elever och ungdomar i problematisk skolfrånvaro. Förväntade effekter av åtgärden: Samverkan förväntas leda fram till att rätt insatser sätts in från de båda förvaltningarna och att det resulterar i att kommunen ha färre elever/ungdomar i problematisk skolfrånvaro. [25]

I socialnämndens verksamhetsplan 2026 finns inga beslutade åtgärder som direkt avser samverkan med grundskolan eller utbildningsförvaltningen. Däremot finns i verksamhetsplanen beslutat om ett antal åtgärder som berör dessa områden, bland annat:

- **16.1 Delta i relevanta samverkansforum inom ramen för nämndens uppdrag**.
- **30.4 Utöka nämndens samverkan med förskolan när det gäller det tidiga, förebyggande arbetet**.
- **30.7 Utveckla samverkan kring främjande och förebyggande insatser inom kommunens verksamheter**.

Inom ramen för Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) sker samverkan både på politisk nivå och verksamhetsnivå. Samverkansplanen för HSVO[26] fastställs av samråd HSVO Uppsala, där bland annat utbildnings- och socialnämnden ingår tillsammans med andra nämnder samt regionen. I samverkansplanens aktivitetslista för 2026 finns bland annat beslutat att

- identifiera och genomföra insatser som stärker stödet till unga 15–19 år som riskerar att hamna utanför skola och sysselsättning genom folkhälsoinsatser, ungdomshälsa och samverkan med kommuner och arbetsliv
- identifiera behov av stärkt samverkan kring normbrytande beteende/kriminalitet med fokus på barn och unga med risk för och/eller begynnande kriminalitet, samhällsplacerade barn och barn med problematisk skolfrånvaro.

Vi får inom ramen för granskningen till oss att samverkansplanen förlängts och även kommer gälla för 2027. Ett uppföljningsmöte genomfördes i april 2026 med förvaltningsrepresentanter från berörda förvaltningar. Den första aktiviteten bedömdes vid

[24] Distansundervisning som särskilt stöd. Uppsala kommun har, som en av två kommuner i Sverige, fått tillstånd av Skolinspektionen att bedriva distansundervisning på Palmbladsskolan för elever som av medicinska, psykiska eller sociala skäl inte kan delta i undervisningen på plats i sin skola.
[25] Verksamhetsplan och budget 2026–2028. Antagen utbildningsnämnden 2025-12-17 § 131. Dnr: UBN-2025-05293
[26] Samverkansplan 2024–2026. Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) Uppsala kommun, Region Uppsala.

uppföljningsmötet som klar och insatser var i genomförande. För den andra aktiviteten identifierades utökade samverkansbehov och aktiviteten bedömdes generellt vara i en uppstartsfas.

Enligt intervjuuppgifter finns inga ytterligare specifika styrdokument på politisk nivå avseende skolfrånvaro. På verksamhetsnivå finns dock ytterligare styrdokument som reglerar arbetet med skolfrånvaro. I det följande redogörs för detta.

Skola och socialtjänst samverkar också kring skolfrånvaro och närvaroarbetet inom ramen för skolsociala team på verksamhetsnivå. Vid granskningens genomförande pågår ett arbete mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen med att ta fram en central vägledning och arbetsbeskrivning för skolsociala team. Därtill finns en mall för framtagandet av en lokal rutin som skolorna själva kan utgå ifrån för att beskriva hur det skolsociala teamet på skolan ska arbeta och vilka som ingår i teamet.[27] I utkastet till den centrala vägledningen framgår att de skolsociala teamen syftar till att bryta långvarig skolfrånvaro, stärka det förebyggande arbetet, minska utanförskap och förbättra samverkan mellan skola och socialtjänst. Skolsociala team ska bestå av minst två personer, där den ena representerar socialförvaltningen och den andra utbildningsförvaltningen. I Uppsala kommun ska en fältsekreterare från ungdomsjouren samt en skolkurator från den aktuella skolan ingå i teamet, men det rekommenderas att fler professioner involveras, till exempel rektor, socialpedagog eller professioner från elevhälsan. Det är rektor på skolan som har det övergripande ansvaret för teamets arbete och för resultatuppföljning.[28]

Inom samverkansinsatserna SIP (samordnad individuell plan), SPIS (samordnad planering av insatser och stöd) och SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) finns även styrande dokument för hur arbetet ska bedrivas. Av riktlinje för SIP framkommer att skolan, tillsammans med hälso- och sjukvård samt socialtjänst, ansvarar för att skapa förutsättningar för delaktighet i planeringen av SIP.[29] Av insatskatalog för öppenvårdsinsatser framgår att SSPF är en samverkansform för skola, socialtjänst, polis och fritid för att identifiera unga i riskzon för missbruk, kriminalitet eller annat normbrytande beteende.[30] Av information på kommunens intranät framkommer att SPIS är en strukturerad metod för att fördela ansvar och erbjuda samordnat stöd när ordinarie samverkan inte fungerat. Utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen samt arbetsmarknadsförvaltningen deltar generellt på SPIS-möten. Gemensamt för de dokument som vi fått del av i granskningen är att merparten är skrivna på en övergripande nivå, särskilt vad gäller skolan roll. Insatsernas syfte beskrivs men det saknas generellt konkreta skrivningar om hur samverkan ska organiseras och genomföras i praktiken mellan förvaltningarna.

[27] Mall: Rutin för (skolans namn) skolsociala team.
[28] Central vägledning samt arbetsbeskrivning för skolsociala team (utkast – ej fastställd vid granskningens genomförande)
[29] Samordnad individuell plan (SIP) i Uppsala län. Fastställt av tjänsteledning HSVO 2025-04-25
[30] Insatskatalog: Öppenvårdsinsatser riktade till barn, ungdomar och HVB. Socialförvaltningen, april 2026

7.1.1 Bedömning

Vår bedömning är att det **i allt väsentligt** finns styrdokument på politisk och verksamhetsnivå beträffande samverkan mellan grundskola och socialtjänst om problematisk skolfrånvaro.

Vi baserar vår bedömning på att det på politisk nivå finns styrdokument beträffande samverkan i form av utbildningsnämndens verksamhetsplan och samverkansplanen för HSVO. I socialnämndens verksamhetsplan för 2026 finns inga beslutade åtgärder som direkt avser samverkan med skola kring problematisk frånvaro, däremot finns i verksamhetsplanen beslut om ett antal åtgärder som tangerar dessa områden.

Vidare baserar vi vår bedömning på att det på verksamhetsnivå finns styrdokument inom flera av de samverkansinsatser som bedrivs, vilket vi bedömer är positivt. Vi konstaterar dock att de flesta är skrivna på en övergripande nivå och inte reglerar samverkan i praktiken, vilket vi bedömer försvagar dokumentens styrande verkan på den faktiska samverkan mellan verksamheterna. Det är viktigt att styrdokumenten tydligt reglerar samverkansprocesser för att säkerställa tydlighet, likvärdighet och ansvarsfördelning mellan berörda aktörer. I avsaknad av sådana riktlinjer riskerar arbetet att bli personberoende och kontinuiteten försämras. Vi bedömer det som positivt att en arbetsbeskrivning för de skolsociala teamen är under utarbetning vilket blir ett steg i att tydliggöra samverkansinsatser i praktiken.

7.2 FORUM FÖR SAMVERKAN OCH SAMVERKAN I PRAKTIKEN

7.2.1 Samverkansuppdraget

På kommunens intranät finns information om det så kallade Samverkansuppdraget. Uppdraget varierar och utvecklas över tid beroende på aktuella behov och uppdrag, men syftar över lag till att nå ökad samverkan och synergier mellan arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och idrottsförvaltningen, socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen. Aktuella uppdrag som ingår i samverkansuppdraget vid granskningens genomförande är bland annat tidigare nämnda SPIS och familjeorienterad samverkan med familjecentralen som nav.

7.2.2 SPIS (samordnad planering av insatser och stöd)

I intervju framkommer att SPIS är ett viktigt samverkansforum på verksamhetsnivå när två eller fler förvaltningar behöver utökad samverkan kring en individ. I intervju med förvaltningsledningen framkommer att en stor del av deras uppgift är att se till att skolorna har upparbetade strukturer för att samverka med socialtjänsten, bland annat genom strukturer och processer kring SPIS och SIP. Det framkommer i intervjuer att sådana strukturer och processer avseende SPIS finns på plats och över lag fungerar väl.

7.2.3 SIP (samordnad individuell plan)

Socialförvaltningen och regionen har det lagstadgade ansvaret[31] att kalla till SIP-möten, men även skolan kan uppmärksamma behov av SIP. I intervjuer med representanter för utbildningsförvaltningen framkommer att samarbetet med socialförvaltningen inom ramen för SIP över lag fungerar bra, och att regelbundna uppföljningar görs för att förbättra processerna runt SIP. Det framhålls dock i en intervju en upplevelse av att det primärt handlar om att socialförvaltningen berättar om sina pågående och planerade åtgärder för eleven i fråga, för att skolan ska kunna täcka upp med eventuella ytterligare insatser vid behov.

7.2.4 HSVO (hälsa, stöd, vård och omsorg)

HSVO beskrivs framförallt som ett viktigt forum för politisk samverkan mellan kommunens nämnder och regionen. Inom HSVO arbetar kommunen och regionen med gemensamma samverkansplaner och aktivitetslistor mot övergripande målområden, till exempel barn och unga i normbrytande beteende.

7.2.5 SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid)

Uppsala ungdomsjour, en enhet inom socialtjänsten, samordnar SSPF. Brottsförebyggande rådet (Brå) och Barn och unga i organiserad brottslighet (BOB) är två tangerande forum där utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen möts.

7.2.6 Skolsociala team

Skolsociala team formerades 2023 och ersatte vad som tidigare kallades *Socialarbetare i skolan*. Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har sedan start 2023 tilldelats statsbidrag för insatsen. I samband med att statsbidraget har ökat har även skolsociala team kunnat skapas på flera skolor än de som initialt var föremål för insatsen. 2026 beviljades Uppsala kommun 5 527 955 kronor för skolsociala team.[32] I intervju framkommer att det i dagsläget finns 16 skolsociala team, majoriteten på högstadie- och/eller mellanstadieskolor, och enligt uppgift i intervju är det ett mål att på sikt ha skolsociala team på alla kommunala högstadieskolor i kommunen. Det framgår även av huvudmannens kvalitetsrapport 24/25 att ytterligare team planeras.[33] Inför skapandet av nya team genomfördes under vårterminen 2025 en workshop med de befintliga skolsociala teamen för att öka likvärdigheten i genomförandet av uppdraget. Hösten 2025 identifierades behov av systematisk utvärdering av insatser och arbetssätt för att fortsätta utveckla de metoder som bidrar till ökad skolnärvaro och upplevd trygghet hos eleverna. Ansvariga för skolsociala team från utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen träffar de skolsociala teamen regelbundet månatligen, enligt uppgift i intervju.

[31] 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
[32] Socialstyrelsen, Dnr 9.1–11061/2026
[33] Kvalitetsrapport huvudman läsåret 2024/25. Utbildningsförvaltningen 2024-11-20. Dnr: UBN-2025-04529

I intervju framkommer en bild av att införandet av skolsociala team har inneburit en mer strukturerad form av samverkan mellan skola och socialtjänst på enhetsnivå och generellt upplevs samverkan fungera bra. Det framkommer dock att det funnits utmaningar kopplat till ansvarsfördelningen mellan socialtjänst och skola, där skolan önskat större stöd från socialtjänsten i arbetet med problematisk frånvaro. Socialtjänstens ingång har varit riskbeteende och normbrytande beteende snarare än frånvaro, även om elever med riskbeteende ofta också har problematisk skolfrånvaro. Samverkan inom ramen för skolsociala team uppges över lag fungera bra, men skulle kunna bli ännu bättre genom att tydliggöra ansvarsfördelningen. Samtidigt framkommer att arbetet med problematisk skolfrånvaro har blivit tydligare i och med införandet av skolsociala team, till skillnad från tidigare socialarbetare i skolan som hade ett ensidigare fokus på normbrytande beteende. Det framkommer att det funnits en viss eftersläpning i den här förskjutningen av fokus, men att det håller på att landa.

I samband med översynen av närvarokoordinatorernas roll, och framtagandet av en vägledning/arbetsbeskrivning för skolsociala team, som båda delarna är pågående, ska det också tydliggöras att närvarokoordinatorerna ska ingå i de skolsociala teamen, enligt uppgift i intervju.

Tjänstepersoner från socialförvaltningen framför i intervjuer att utbildningsförvaltningen tidigare varit mer drivande i utvecklingen av skolsociala team, eftersom det funnits beslut från utbildningsnämnden. Detta har varit utmanande, då insatsen kräver båda förvaltningarnas medverkan. I intervjuer framkommer dock att socialnämnden nu har ”kommit ikapp” något.

7.2.7 Skolpliktorganisationens samverkansuppdrag

Som beskrivet i den uppföljande granskningen (avsnitt 6.3.2) har skolpliktsorganisationen ansvar för de samordnande insatserna på hemkommunnivå enligt 7 kap. 21 § skollagen. De två tjänster som tillförts till skolpliktsorganisationen efter omorganisationen 2024 har ett uttalat fokus på samverkan med andra aktörer.

7.2.8 Orosanmälningar

Utbildningsförvaltningen gör årligen flertalet orosanmälningar om elever med problematisk skolfrånvaro. Intervjuade rektorer och tjänstepersoner på utbildningsförvaltningen beskriver dock att de orosanmälningar som utbildningsförvaltningen gör inte fångas upp av socialtjänsten när det kommer till frånvaro. Det handlar dels om en upplevelse av att skolan får otillräcklig återkoppling om genomförda orosanmälningar, dels om att skolan inte upplever att socialtjänsten startar en utredning med utgångspunkt i orosanmälningar om problematisk skolfrånvaro. I de fall där frånvaro är ett parallellt problem, men något annat riskbeteende är i första rummet, så menar man att utredning startas, men inte när frånvaron i sig utgör den primära orsaken till att en orosanmälan har gjorts. Socialnämndens ordförande beskriver att skolfrånvaro ofta är del av en symptombild, men att det generellt finns andra sociala bakgrundsfaktorer som ligger till grund för skolfrånvaro. Vidare beskrivs i

intervjun att frånvaro i sig inte ligger på socialförvaltningens ansvar, men att det ofta är ett symptom på en problematik där socialförvaltningens insatser behövs.

7.2.9 Kartläggning närvaroarbetet

I intervju med socialförvaltningens ledning framkommer att de nyligen sökt medel för att kartlägga frånvaro hos de barn och elever som har pågående kontakt med socialtjänsten. Socialförvaltningen har noterat en ökning av frånvaroproblematik i orosanmälningar och har därför ansökt om medel från kommunen för inrättande av en ny tjänst. Initiativen kom från socialförvaltningen men de ska dela insatsen med utbildningsförvaltningen. Personen i fråga ska kartlägga skolproblematiken hos barn och elever som är föremål för socialtjänstens insatser, både i nya anmälningar som kommer in, och gå igenom pågående ärenden. Syftet är att få större kunskap om var frånvaroproblematik finns hos socialtjänstens målgrupper och öka samverkan med skolan, för att träffa mer rätt med insatser. Det finns inga styrdokument kopplade till detta arbete men enligt uppgift i intervju pågår ett arbete med att hitta en person att anställa för tjänsten.

7.2.10 Övergripande reflektioner kring samverkan

I intervju med utbildningsförvaltningen uppges att existerande samverkansforum är ändamålsenliga och att förvaltningen i dagsläget har de forum som man upplever sig behöva för samverkan. Skulle nya behov upptäckas finns det forum och dialog som möjliggör tillsättande av nya samverkansforum. Av intervju framkommer att utbildningsdirektör samt biträdande utbildningsdirektör har regelbundna avstämningar med socialdirektör samt biträdande socialdirektör, där även barn- och elevhälsochef deltar. Mötena hålls ungefär var sjätte vecka.

Det framkommer i intervjuer en uppfattning om att samverkan med socialtjänsten varierar mellan olika delar av förvaltningen. Samverkan med den öppna, förebyggande verksamheten upplevs i flera fall fungera väl, där exempelvis ungdomsjouren lyfts fram som ett gott exempel. Samtidigt beskrivs samverkan med myndighetsdelen som mer utmanande, bland annat av rektorer, dels på grund av sekretessfrågor och svårigheter att förstå varandras uppdrag och roller. Bilden av utvecklingen är dock inte entydig – i vissa fall upplevs förbättringar under de senaste åren, medan samverkan i andra fall fortfarande beskrivs som svår. I faktakontroll framförs att såväl socialförvaltningen som utbildningsförvaltningen anser att samverkan på strategisk nivå är etablerad och fungerar väl, och att det finns ett kontinuerligt nära samarbete och dialog.

Samverkan med förskolan och till viss del även lågstadiet sker i lägre utsträckning jämfört med de högre årskurserna, enligt intervju med socialförvaltningens ledning. Detta eftersom problem brukar synas först när barn blivit lite äldre. Samverkan mellan socialtjänst och

förskolan kring förebyggande insatser ska stärkas framöver, enligt uppgift i intervju, vilket också identifierats i socialnämndens verksamhetsplan.[34]

På politisk nivå beskrivs det inte finnas någon formaliserad nämndövergripande samverkan mellan utbildningsnämnden och socialnämnden i dagsläget. I anslutning till budgetprocessen uppges att nämnderna arbetar tematiskt kring vissa områden. I intervjuer beskrivs att det finns informella samverkansforum och löpande dialog mellan nämnderna.

7.2.11 Gemensamt årshjul under utarbetning

Ett arbete pågår med att ta fram ett gemensamt årshjul mellan utbildnings- och socialförvaltningen, enligt uppgift i intervju. Syftet är att skolans medarbetare regelbundet ska få information om vilket stöd socialtjänsten kan erbjuda elever och familjer samt hur socialtjänsten även kan vara ett stöd för skolans medarbetare. Något fastställt årshjul finns vid tidpunkten för granskningen ännu inte.

7.2.12 Bedömning

Vår bedömning är att det **i allt väsentligt** finns ändamålsenliga fora för samverkan mellan grundskolan och socialtjänsten.

Vår bedömning är att ändamålsenliga åtgärder **i allt väsentligt** vidtas i samverkan mellan grundskola och socialtjänst.

Vi bygger vår bedömning på intervjuer där det framkommer att samverkan blivit mer strukturerad de senaste åren, särskilt genom de skolsociala teamen. Vi konstaterar vidare att det pågår flera utvecklingsinsatser för att förbättra samverkan och åtgärder ytterligare, såsom upprättande av årshjul, utvecklande av närvarokoordinatorernas roll och särskilt samverkansuppdrag för skolpliktsorganisationen.

Samtidigt har granskningen visat på att det fortsatt finns vissa utvecklingsbehov, bland annat vad gäller ansvar- och rollfördelning och skillnader i synsätt mellan förvaltningarna som försvårar insatser. Granskningen har också visat på variation i samverkan mellan olika delar av socialtjänsten, där den öppna verksamheten fungerar bättre än myndighetsdelen. Vi noterar till exempel att det finns oro för att de orosanmälningar som skolan gör inte fångas upp av socialtjänsten när det kommer till frånvaro. Vidare saknas i dagsläget en formaliserad nämndövergripande samverkan på politisk nivå, även om det finns informella kontakter och dialog.

[34] Socialnämndens verksamhetsplan och budget 2026. Socialförvaltningen 2025-12-10. Dnr: SCN-2025-00943

7.3 UPPFÖLJNING

Av utbildningsnämndens protokoll framgår att nämnden i september 2025 fick information från förvaltningen om arbetet med åtgärder i verksamhetsplanen. Nämnden fick då bland annat information om kommunens arbete med skolsociala team, vilka skolor de arbetade på, samt vilka skolor som var planerade att få skolsociala team på sikt.[35] Även i oktober 2025 erhöll nämnden en redovisning av åtgärder i verksamhetsplanen. Nämnden fick då bland annat information om pågående och planerat arbete för att utveckla samverkan mellan socialtjänsten och förskolan när det gäller det tidiga och förbyggande arbetet.[36] Nämnden fick vidare i ett anmälningsärende information om en uppföljningsrapport och analys av samverkan kring och arbetet med psykisk hälsa för barn och unga 0–20 år.[37] Vid genomgång av grundskoleutskottets protokoll för 2025 kan vi inte se att samverkan mellan grundskola och socialtjänst behandlats. För år 2024 fick nämnden information om ett antal pågående insatser och uppdrag däribland SIP och SPIS.[38] I årsredovisningen för 2024 följde nämnden upp uppdraget att öka kunskapen om SIP och SPIS samt redovisade genomförda insatser.[39]

Vid granskning av socialnämndens protokoll kan vi se att nämnden i utbildningspass får information om samverkansstrukturen BOB (Barn och unga i organiserad brottslighet)[40], samt SPIS[41]. Nämnden får också information om samverkansplan och samverkansberättelse för HSVO.[42] Vi kan av protokollsgranskning inte se att nämnden får uppföljning om samverkan mellan skola och socialtjänst.

I intervjuer med utbildningsnämndens förvaltning framförs att arbetet med samverkansstrukturer och åtgärder befunnit sig i en utvecklingsfas snarare än i en uppföljningsfas. Fokus har legat på att etablera och utveckla former för samverkan och inte på uppföljning. Vissa strukturer och uppföljningar uppges finnas, till exempel kopplat till skolsociala team. Däremot uppges att det saknas mer övergripande uppföljning av samverkan mellan förvaltningarna. I intervjuer med socialförvaltningen framkommer en bild av att systematik och effektmätning i uppföljningen av samverkan ännu inte finns på plats. I intervjuer med utbildningsförvaltningens ledning framhålls dock att de har löpande dialog om samverkan och eventuella områden där fördjupad uppföljning behövas sättas in.

I intervju med utbildningsförvaltningens ledning framkommer också att nyckeltal för att mäta effekten av skolsociala team ska beslutas inom kort, samt att utbildningsnämnden och

[35] Utbildningsnämndens protokoll 2025-09-25 § 76
[36] Utbildningsnämndens protokoll 2025-10-23 § 96
[37] Utbildningsnämndens protokoll 2025-09-25 § 86
[38] Utbildningsnämnden protokoll 2024-05-30 § 43, protokoll 2024-12-12 § 113 (HSVO) aktivitetslista 2025,
[39] Årsredovisning och bokslut 2024, 2025-01-15, UBN-2025-00002
[40] Socialnämndens protokoll 2025-11-25 § 218
[41] Socialnämndens protokoll 2026-03-25 § 36
[42] Socialnämndens protokoll 2025-03-26 § 55 samt 2025-10-16 § 178

socialnämnden kommer erhålla en gemensam återrapportering om arbetet med skolsociala team i september.

7.3.1 Bedömning

Vår bedömning är att samverkan mellan grundskola och socialtjänst **endast delvis** följs upp.

Vi baserar vår bedömning på att vi i protokollsgranskning inte kan se att socialnämnden eller utbildningsnämnden har följt upp samverkan, med undantag för en uppföljning avseende skolsociala team hösten 2025 i utbildningsnämnden. Vidare baserar vi vår bedömning på intervjuer, i vilka det framkommit att det finns strukturer för att följa upp enskilda samverkansinsatser, men att det saknas systematisk uppföljning av övergripande samverkan mellan grundskola och socialtjänst. Vi noterar att båda nämnderna ska erhålla särskild rapportering om de skolsociala teamen, vilket vi bedömer är positivt.

8 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Syftet med den uppföljande granskningen har varit att bedöma utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder inom området skolfrånvaro utifrån lämnade rekommendationer i 2023 års granskning av likvärdig skola.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att utbildningsnämnden i allt väsentligt har vidtagit åtgärder inom området skolfrånvaro utifrån lämnade rekommendationer i 2023 års granskning.

Granskningen har också syftat till att bedöma om utbildningsnämnden och socialnämndens samverkan inom området är ändamålsenlig.

Vår samlade bedömning är vidare att utbildningsnämnden och socialnämndens samverkan inom området i allt väsentligt är ändamålsenlig.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- säkerställa att rektor inleder utredning vid upprepad eller längre frånvaro, att frånvaron skyndsamt utreds samt att anmälan till huvudman görs då utredning om frånvaro inleds (7 kap. 19 a § skollagen).
- i egenskap av huvudman besluta om huvudmannens kvalitetsrapport (4 kap. 3, 6 §§ skollagen)
- säkerställa att samtliga pågående samverkansinsatser har tydliga och dokumenterade uppdragsbeskrivningar som omfattar roll- och ansvarsfördelning. Detta för att stärka förutsättningarna för effektiv samverkan och resursutnyttjande, både inom och mellan förvaltningarna.
- säkerställ en systematisk och regelbunden uppföljning av pågående samverkansprojekt inom skolfrånvaro mellan grundskola och socialtjänst.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- säkerställa att samtliga pågående insatser har tydliga och dokumenterade uppdragsbeskrivningar som omfattar roll- och ansvarsfördelning. Detta för att stärka förutsättningarna för effektiv samverkan och resursutnyttjande, både inom och mellan förvaltningarna.
- säkerställa en systematisk och regelbunden uppföljning av pågående samverkansprojekt inom skolfrånvaro mellan grundskola och socialtjänst.

Datum som ovan

Azets Revision & Rådgivning AB

Mikael Lind

Certifierad kommunal revisor

Joakim Nertyk

Certifierad kommunal revisor

Amanda Johansson

Verksamhetsrevisor

Tove Berg

Verksamhetsrevisor